

Schaapskudde Ruinen

J A A R V E R S L A G 2 0 2 4

Stichting "het Drentse Heideschaap"

Colofon

Samenstelling dagelijks bestuur:

Dhr. R. van Bezoen (voorzitter)
Mw. A.R. Kolk-Middelveld (secretaris)
Dhr. H. Schalen (penningmeester)
Dhr. A. Beijering (bedrijfsvoering)

Bedrijfsleider:

Herder Michiel Poelenije

Postadres:

Stichting "Het Drentse Heideschaap"
Postbus 45
7963 ZG Ruinen

Bezoekadres:

Benderse 36
7963 RA Ruinen

Website/Contact:

www.schaapskudderuinen.nl

voorzitter@schaapskudderuinen.nl

secretaris@schaapskudderuinen.nl

penningmeester@schaapskudderuinen.nl

vergaderlocatie@schaapskudderuinen.nl

info@schaapskudderuinen.nl

Inhoudsopgave

1. Aanbiedingsbrief Jaarverslag 2024

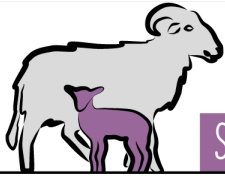
- 1.1 Inleiding
- 1.2 Algemeen
- 1.3 Resultaat
- 1.4 Subsidies
- 1.5 Samenwerking
- 1.6 Hoed dagen
- 1.7 Slotopmerking

2. Financieel verslag 2024

- 2.1 Balans per 31 december
- 2.2 Toelichting op de balans
  - 2.2.1 Activa
  - 2.2.2 Passiva
- 2.3 Exploitatierkening
  - 2.3.1 Toelichting op de exploitatierkening
  - 2.3.2 Energietransitie
  - 2.3.3 Subsidies en bijdragen (algemeen)
  - 2.3.4 Vaststelling financieel verslag

3. Jaarverslag 2024 van de herder

- 3.1 Begrazing
- 3.2 Kudde activiteiten
- 3.3 Neven activiteiten

Schaapskudde Ruinen

15 Schaapskudde naar de Brink

AUG 2024

Onze jaarlijkse tocht naar de Brink van Ruinen was weer succes. Gemeten voor jong en oud.

16 JUN 2024

Jasjes uit !

Jasjes uit ! De schapen zijn weer geschoren voor dit jaar. De scheerders hebben weer geweldig werk geleverd.

13 JUN 2024

Schapenscheren

In verband met de verwachte weersomstandigheden op zaterdag 15 juni vindt het jaarlijkse scheren niet op de Brink van Ruinen..

28 MEI 2024

08 APR 2024

Druk bezochte lammetjesdag

Wat een geweldige opkomst na een geweldige lammertijd! Onder heerlijk zonnige omstandigheden hebben een paar duizend bezoekers kunnen genieten van..

Bezoek van 't Oelebröd

Het was vandaag een prachtige dag voor groep 5 en 6 van 't Oelebröd. Wij zijn op bezoek geweest bij..

1. Aanbiedingsbrief

Aan het bestuur van de
Stichting "Het Drentse Heideschaap"

Ruinen, 20 maart 2025

1.1 Inleiding

Samen met de overige bestuursleden, de medewerkers en vrijwilligers kijken wij terug op een mooi jaar met onlangs een zeer geslaagde en goed bezochte Lammetjesdag. Gaande het jaar konden we weer naar mooie activiteiten uitkijken.

De blauwtong veroorzaakte dit jaar ondanks het enten meer zieke schapen, waarvan er helaas een twintigtal zijn overleden. In vergelijking met de omliggende kooien zijn wij hier tot nu toe nog steeds goed doorheen gekomen.

De herder geeft aan dat er nu na de lammertijd geen bijzondere zaken aan het licht zijn gekomen bij de lammeren, die in verband kunnen worden gebracht met het blauwtong virus. De kudde is voor blauwtong geënt door de dierenarts op 8-5-2024 en op 3-12-2024 tegen Q-koorts

Na een proefperiode met de Kuddebeschermingshonden is besloten deze definitief aan te schaffen. Herder en hulpherders hebben een veilig gevoel door de aanwezigheid van de Karpatische herdershonden Hera en Ragnar.

1.2 Algemeen

De BTW, Salarisadministratie en Jaarstukken opmaak is zoals gebruikelijk in handen van Administratie en Belastingadviesbureau Benjamins en Steenbergens (B&S). De resultaten rekening van het boekjaar is door hen opgesteld.

De dagelijkse gang van zaken zoals het doen van betalingen en het inboeken in Snelstart van de inkoopfacturen, aanmaken offertes, verkoopfacturen en digitaliseren van de boekhoudstukken, wordt door de penningmeester verzorgd.

De controle verklaring en vervolgens de vaststelling van het financieel verslag treft u aan in paragraaf "2.3.4 Vaststelling financieel verslag".

1.3 Resultaat 2024

Het operationeel resultaat over 2024 bedraagt € 30.865,- (negatief), terwijl dit geraamd was op € 31.243,- (negatief).

Van de Stichting Vrienden van de Schaapskudde was reeds een bedrag als voorschot op het tekort ontvangen.

Een uitgewerkt verslag met toelichting treft u aan in paragraaf "2.3 exploitatierekening".

1.4 Subsidies

Ieder jaar doet de stichting een beroep op de provincie Drenthe en de gemeenten De Wolden, Westerveld en Hogeveen om een bijdrage in de exploitatie beschikbaar te stellen. Dit jaar wederom een bijdrage ontvangen van het Dinamofonds.

Het past de stichting om op deze plaats hiervan melding te doen en daarvoor een dankwoord uit te spreken.

De gemeenten Hogeveen en Westerveld hadden eerder te kennen gegeven een heroverweging van hun subsidiebeleid te willen doen.

Tot nu toe ontvangen wij gelukkig nog steeds subsidie van de gemeenten, voor het jaar 2025 hebben wij van de gemeente Hogeveen nog geen definitieve toezegging gehad.

Van de hiervoor genoemde instellingen zijn in 2024 de volgende subsidies ontvangen:

1. Provincie Drenthe	€ 66.638
2. Gemeente De Wolden	€ 9.200
3. Gemeente Westerveld	€ 3.353
4. Gemeente Hogeveen	€ 1.150
5. Dinamofonds	€ 5.000 (nog te ontvangen)

Samen goed voor € 85.341.

1.5 Samenwerking

Wij werken samen met de andere gesubsidieerde schaapskuddes op bestuurlijk niveau en op het gebied van praktische zaken als uitwisseling fokmateriaal, PR, beheer, fondswerving en website.

Wij zijn aangesloten bij de "10 schaapskuddes" van Drenthe hebben regelmatig contact en overleg. Hoe houden we de kuddes in stand en zoals nu de problematiek met de Wolf. Uitwisseling schapen.

<https://www.immaterieelerfgoed.nl/nl/gescheperdeschaapskuddesinDrenthe>

Gescheperde schaapskuddes zijn schaapskuddes die geleid worden door een herder, die bijgestaan wordt door een of twee honden, soms 3 honden.

Schaapskudde Ruinen heeft hondenroedel uitgebreid met twee Kuddebeschermingshonden. De honden beschermen de kudde door hun aanwezigheid en waakzaamheid. De kuddebeschermingshonden waken de hele dag over de kudde en geven alarm door middel van een gedragswijziging als er bedreigingen zijn.

Onder de Stichting Behoud Drentse Schaapskuddes vallen de schaapskuddes van Orvelte, Ruinen, Exloo, Balloërveld en Holtinge.

De kuddes grazen in natuurgebieden en hebben een belangrijke rol bij het natuurbehoud. Het laten begrazen van gebieden met schapen past bij een weloverwogen beheer van het ecosysteem. De herders hebben veel oog voor de cultuurhistorische waarde van hun beroep.

Hun kuddes bestaan uit de oude Drentse schapenrassen, het Drents heideschaap en de Schoonebeeker. Deze schapen voelen zich prima thuis op de schrale heide.

De hoeders van de kuddes streven ook naar het in stand houden en verbeteren van deze twee rassen. De herders trekken vrijwel het hele jaar door 's morgens vanuit de schaapskooien met hun kuddes de heidevelden op.

1.6 Hoeddagen

De kuddes trekken vrijwel dagelijks publiek. Alleen tijdens de lammertijd is er een kleine pauze in het hoeden. Bij speciale evenementen zijn de toeristen ook van harte welkom. Denk aan Lammetjesdag, schaapscheerdersfeesten en demonstraties schapen drijven.

Onze vaste herder en bedrijfsleider met de hulpherder	208
Onze 10 vrijwillige hulpherders samen	<u>157</u>
Totaal aan dagen á 8 uur per dag	365
Hierbij is de verzorging tijdens de kraamperiode inbegrepen	<u>37</u>
Totaal hoeddagen voor begrazing	328

1.7 Slotopmerking

Wij hebben nog geen mogelijkheid gevonden om ons 75 jarig jubileum te vieren. Hier wordt op de Lammetjesdag 2025 aandacht aan geschonken.

Hoogachtend,
Henk Schalen,
Peningmeester.

Schaapskudde wordt bewaakt door Karpatische herders.

Naar aanleiding van een aanval van een wolf op onze kudde hebben wij besloten met KBH's (kudde beschermings honden) onze...

Schaapskudde Ruinen

2. Financieel Jaarrapport 2024

De financiële verslaglegging bestaat uit een balans per ultimo 2024, een toelichting daarop, een exploitatierekening – of staat van baten en lasten - over het kalenderjaar, eveneens met een toelichting.

Het financieel Jaarrapport wordt vastgesteld zodra deze akkoord is bevonden in de vergadering van het Algemeen Bestuur en is mede ondertekend door Accountant en Belastingadviesbureau Benjamins & Steenberg (B&S).

2.1 Balans per 31 december 2024

BALANS PER 31 DECEMBER 2024					
AKTIVA	31-12-2024	31-12-2023	PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
<u>Vaste middelen</u>			<u>Eigen vermogen</u>		
Gebouwen incl. inventaris	€ 6.535	€ 7.535	Stichtingskapitaal	€ 5	€ 5
<u>Vlottende middelen</u>			Algemene reserve	€ 20.369	€ 20.369
Schapen	€ 15.000	€ 15.000	Reserve groot onderhoud	€ 59.174	€ 74.087
Fourage c.a.	€ 7.600	€ 7.600		<u>€ 79.548</u>	<u>€ 94.461</u>
Vorderingen	€ 21.462	€ 29.210			
	<u>€ 44.062</u>	<u>€ 51.810</u>			
<u>Liquide middelen</u>					
Kas	€ 879	€ 666	Schulden kort	€ 9.700	€ 2.354
RegioBank NL56RBRB 0955 9264	€ 37.089	€ 70			
SNS bank NL42SNSB 0915 6002	€ 683	€ 36.734			
	<u>€ 38.651</u>	<u>€ 37.470</u>			
TOTAAL AKTIVA	€ 89.248	€ 96.815	TOTAAL PASSIVA	€ 89.248	€ 96.815

2.2 Toelichting op de balans

De balans van de stichting is kort en overzichtelijk en behoeft weinig toelichting.

2.2.1 Activa

Overige vaste activa

-Op de garage en machinepark is het jaarlijks bekende bedrag afgeschreven.

Vlottende middelen

De voorraden en de diverse vorderingen zijn hier opgenomen.

Vorderingen (€ 21.462,-)

Naast een debiteur ad € 597,- , de nog te ontvangen subsidie Dinamofonds € 5.000,-, hebben wij ook een beroep op de Stichting Vrienden voor een bijdrage aan het exploitatietekort van € 15.865,-

Samengevat:

Operationeel resultaat	€ 30.865,- negatief
Minus reeds ontvangen St. vrienden	€ 15.000,-
Restant exploitatie tekort	€ 15.865,-
	=====

2.2.2 Passiva

Reserve Groot Onderhoud € 59.174,-

=====

Er ligt een eerste tekening op tafel om de Info en Vergaderruimte van een balkon te voorzien. Jaarlijks stijgt het aantal verhuurdagen en is het wenselijk dat de toegang tot de vergaderruimte uitgebreid wordt. Tijdens dit schrijven is het dagelijks bestuur in afwachting van een begroting van de verbouwkosten hiervoor.

Schulden kort

Crediteuren	€ 1.617,-
Lonen	€ 1.616,-
Sociale Lasten	€ 1.821,-
Hulpholders	€ 1.726,-
Omzetbelasting af te rekenen	€ 2.920,-
Totaal schulden kort	€ 9.700,-
	=====

2.3 Exploitatierkening 2024 (staat van baten en lasten)

Lasten	Raming 2024	Werkelijk 2024	Werkelijk 2023	Baten	Raming 2024	Werkelijk 2024	Werkelijk 2023
Erfpacht gebouwen, huur land	3.000	1.469	1.417	Verkoop schapen, wol en vlees	14.000	18.929	11.665
Diverse lasten	10.000	10.183	9.352	Subsidie provincie	52.000	66.638	49.651
Lonen/ sociale lasten	80.000	89.504	77.728	Subsidie gemeenten	13.500	13.703	12.449
Verzekeringen/belastingen	11.500	10.925	10.384	GLB Zeldzaam Huisdieren Ras	28.500	28.379	9.684
Klein onderhoud	8.900	7.178	6.796	GLB Basispremie Grond	3.000	2.568	
Machines en Werktuigen	3.500	2.612	3.719	Bijdrage Dinamofonds (welzijn)	5.000	5.000	5.000
Afschrijvingen	1.000	1.000	150	Diverse bijdragen	500	850	293
Veevoer	19.500	18.005	18.918	Huur woning	7.250	7.173	6.718
Verzorging Vee	12.000	15.621	11.473	Bijdrage drukbegrazing	20.007	18.559	12.543
Overige Veekosten/Loonwerk	10.000	11.826	13.678	Evenementen/Marketing/Promo	1.250	1.732	1.447
Marketing en Promotie	3.000	3.419	3.754	Verhuur vergaderruimte/Worksh	8.150	10.877	6.189
Info- vergaderruimte beheer	2.000	3.380	927	Ontvangen rente	-	441	-
Blauwtong/Q-koorts vaccinatie	6.000	5.873	-				
Wolf onkosten, Rasters,KBH etc	14.000	14.423					
BTW naheffing 2021	-	10.296	-				
Totaal lasten	184.400	205.715	158.296	Totaal Baten	153.157	174.849	115.639

Totalen	Raming 2024	Werkelijk 2024	Werkelijk 2023
Baten	153.157	174.849	115.639
lasten	184.400	205.715	158.296
Operationeel resultaat	-31.243	-30.865	-42.656

Dekking na delige exploitatie			
Bijdrage St. Vrienden van de Kudde 2022		-	3.744
Bijdrage St. Vrienden van de Kudde 2023			20.000
Bijdrage St. Vrienden van de Kudde 2024		30.865	
Totaal Exploitatie	-31.243	-	-18.912

2.3.1 Toelichting op de exploitatierekening

Het operationeel resultaat over 2024 bedraagt (negatief),	€ 30.865,-
terwijl dit geraamd was op (negatief)	€ 31.243,-
Het negatieve resultaat valt lager uit	€ 378,-

De volgende posten wijken af van de begroting:

• Hogere kosten verzorging vee	€ 3.621,-
• Hogere opbrengst verkoop schapen. Lammeren	€ 4.929,-
• Extra subsidie bijdrage provincie	€ 15.000,-
• BTW naheffing 2021, bezwaar in behandeling	€ 12.060,-

Zoals reeds is opgemerkt in paragraaf "2.2. Toelichting op de Balans sub 2.2.1 Activa"; Voor het exploitatietekort van € 30.865,- hebben wij reeds een voorschot ontvangen van € 15.000,- en doen wij voor het restant van het exploitatietekort ad € 15.865,- graag nog een beroep op de Stichting Vrienden van de Schaapskudde Ruinen.

Lasten; Lonen/sociale lasten/kosten

Onder lonen is geboekt:

Lonen, diversen, verzekeringen en kosten	€ 63.022,-
Uniek inhuur hulpherder	€ 18.664,-
Vrijwilligersvergoedingen 9 hulpherders	€ 7.818,-
	€ 89.504,-

Hulpherder

Tamara van Uniek Agrarische Dienstverlening wordt ingehuurd als hulpherder.

Vrijwillige Hulpherders

Daarnaast hadden wij dit jaar ook weer een zeer enthousiast en gedreven team aan vrijwillige hulpherders. Een blijk van waardering en dank is hier zeker op zijn plaats voor: Lunsing Cazemier, Marit van den Berg, Rina Schultink, Henk Jan van dalen, Ron Seitzinger, Hermine Wagenaar, Willem Dijkema en Allard Heikamp. Linda en Hilda voor hun inspanningen tijdens de lammertijd.

Vrijwillige Klussers

Ook kunnen wij altijd weer rekenen op een pool van vrijwilligers voor de klusjes en klussen rondom de kooi. Het whiteboard met klussen te doen, word doorlopend aangevuld en raakt nooit vol door de inzet van deze vrijwilligers!

Ook hier een blijk van waardering en dank, eveneens in willekeurige volgorde aan: Albert Beijering, Meine Jan Zegeren, Roelof Bult, Bertus Klomp, Henk Koster, Harry vd Vegt, Henk Karst, Henk Zwierts en Hein Moes. Voor 2025 heeft zich een extra vrijwilliger aangemeld, Hendrik Jan Brouwer.

Stagiaires

Vanaf september 2024 tm juli 2025 hebben wij 2 BBL stagiaires in dienst. Deze zijn enthousiast bezig met alle voorkomende taken en ontvangen een stagevergoeding.

2.3.2 Energietransitie

Aan de herderswoning, inclusief erf, is de afgelopen jaren de nodige aandacht besteed. Daarbij hebben wij ook steeds oog gehad voor ontwikkelingen op het gebied van toepassing van alternatieve energiebronnen.

Vorig jaar zijn extra zonnepanelen geplaatst.

De inruil van de diesel shovel naar een elektrische shovel staat nog steeds in de koelkast. De recensies over dergelijke machines zijn dermate slecht dat wij eerst de ontwikkelingen op dit gebied willen afwachten.

2.3.3 Subsidies en bijdragen (algemeen)

Hiervoor is in de aanbiedingsbrief al even het belang aangegeven van onze subsidieverstrekkers, dat wij deze op zijn minst graag willen behouden. Naast de daar genoemde instellingen wordt ook jaarlijks van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer een bedrag ontvangen. Incidenteel worden ook van particulieren in de vorm van een gift of een legaat bijdragen ontvangen, ondanks dat deze officieel ten goede horen te komen aan Stichting De Vrienden van de Schaapskudde Ruinen.

2.3.4. Vaststelling financieel verslag 2024

Gelezen het financieel Jaarverslag 2024 van de penningmeester over het boekjaar 2024, waarbij in begrepen

- De aanbiedingsbrief
- De balans per 31 december 2024
- Exploitatierkening

Gelezen/bron het Financiële Jaarrapport met de Resultatenrekening over boekjaar 2024, opgesteld en uitgebracht door B&S, Benjamins & Steenbergen, Accountant en Belastingadviesbureau te Hoogeveen.

Dhr. K. Steenbergen

Aldus vastgesteld, na behandeling door de leden van het Algemeen Bestuur, bevestigd in de vergadering van het Dagelijks Bestuur van 20 maart 2025.

Dhr. R. van Bezen, voorzitter.

Dhr. H. Schalen, penningmeester.

3. Beknopt jaarverslag 2024 van de herder

3.1 Begrazing

In 2024 is er op het Dwingelderveld volop gegraasd met de schaapskudde. Na een succesvolle lammerperiode is er met 900 schapen gehoed in de periode april t/m juni. Vanaf juni liepen de ramlammers niet meer mee en bestond de kudde uit ongeveer 700 schapen. De kudde raakte wel besmet met het Blauwtong virus, desondanks konden we met de kudde nog wel gewoon door hoeden. Dit heeft daarom geen nadelig gevolg gehad op het resultaat. In 2024 was er een aanval door één wolf op de kudde overdag tijdens het hoeden. Dit heeft wel effect gehad op de begrazing omdat we tijdelijk de heuvelige stukken en de randen bij het bos minder hebben bezocht. In het najaar zijn er twee kudde bewakingshonden gekomen om nieuwe aanvallen te voorkomen, sindsdien grazen we weer in het volledige gebied.

De drubegrazing op het Kloosterveld, vak 2 en 4, is begraasd volgens plan en binnen een afrastering. Deze afrastering was niet wolfwerend, om die reden is alleen overdag begraasd. Het resultaat was goed en daarmee ronden we vak 2, waarop nu 3 jaar drubegrazing heeft plaatsgevonden, ook af.

Vak 3, 5 en 6 zijn praktisch niet af te rasteren voor drubegrazing, daarom is met opdrachtgever Natuurmonumenten overlegd om dit gehoed te doen. Ook hier een mooi resultaat.

3.2 Kudde activiteiten

Gelijk aan voorgaande jaren hebben veel bezoekers onze schaapskooi weer weten te vinden. Zowel bij vertrek en aankomst van de kudde maar ook in de lammertijd. Na de lammertijd was er gelegenheid voor het publiek om in de kooi te komen kijken op Lammetjesdag.

Reguliere activiteiten buiten de lammertijd waren, scheren, Q-koorts enten, blauwtong enten, spenen en behandeling tegen maag/darm wormen.

Daarnaast is er vanuit het stamboek, Nederlandse Fokkersvereniging Het Drentse Heideschaap, een audit geweest op de kudde. Hierbij werd de volledig kudde gekeurd, zowel oaien als rammen. Hier zijn we met vlag en wimpel door gekomen en wij werden op de Landelijke fokkers dag gefeliciteerd met dit resultaat.

3.3 Nevenactiviteiten

2024 begon met Lammetjes dag op de 1^e zaterdag van April met prachtig weer. Dat trok wederom veel publiek aan. De Röhrkapel Ruinen heeft dit muzikaal ondersteund en de kinderen konden geschminkt worden. Kortom, een zeer succesvolle dag.

Daarnaast zijn we met de volledige kudde naar de Brink van Ruinen gewandeld. Dit was ondanks het regenachtige karakter, toch weer een mooie happening waar iedereen altijd erg van geniet. Het scheren van de schapen hadden we ook op de Brink in Ruinen willen doen. Helaas regende het die dag en zijn we uitgeweken naar de schaapskooi, waar vervolgens de schapen onder dak geschoren zijn. Dit trok alsnog heel wat publiek naar de kooi en was daarmee weer een mooie aanvulling op het programma.

Tevreden kunnen we terugkijken op een goed 2024.

Michiel Poelenije
Schaapherder

Grote schoonmaak van de kooi.

Weer een fris bedje

Met vereende krachten is de kooi uitgemest, schoongespoten en weer opgestrooid! Het is weer netjes en we kunnen er weer...

